

AKČNÝ PLÁN

PODPORA
NAJMEJ ROZVINUTÝCH
OKRESOV

okresu Rimavská Sobota

December 2019

KVALITNÉ VZDELANIE JE ZÁKLAD

Akčný plán podporil kvalitnejšie vzdelávanie žiakov v piatich stredných školách v okrese Rimavská Sobota.

NOVÉ PRACOVNÉ MIESTA

Z regionálneho príspevku bolo podporených skoro 70 podnikateľských projektov, ktoré vytvoria 120 nových miest.

POTRAVINY Z REGIÓNU KU VÁM DOMOV

Nová služba vám dovezie potraviny vyrobené v našom regióne priamo k vašim dverám. Je to šanca pre nových výrobcov?

NOVINKY V CESTOVNOM RUCHU

Akčný plán podporil rôzne projekty a organizácie, ktoré prispievajú k rozvoju cestovného ruchu v našom regióne.

Akčný plán okresu Rimavská Sobota:

Ako sa nám darilo s naplnením jeho zámerov

Dovoľte mi, aby som sa v úvode poddelil s Vami so svojimi poznatkami, skúsenosťami týkajúcimi sa Akčného plánu okresu Rimavská Sobota, ktorého cieľom je zníženie neúnosne vysokej miery nezamestnanosti v našom okrese. Kamkoľvek idem, všade zdôrazňujem, že tvorcovia myšlienky boli ľudia z Gemera, vynikajúci predstavitelia OZ Naša Sobota a Gabriel Mihályi, starosta obce Jesenské. Sen, myšlienka, obetavá práca sa stali skutočnosťou na výjazdovom zasadnutí vlády SR dňa 26. mája 2016 v Rimavskej Sobote. Maximálna vďaka, úcta a uznanie patrí môjmu predchodcovi, Pavlovi Struhárovi. Po mojom uvedení do funkcie ostala úloha realizácie Akčného plánu na mňa a na Výbor pre rozvoj okresu RS. Od môjho predchodcu som zdedil výbor zložený z výnimočných odborníkov, ktorých počet sa v priebehu rokov postupne zvyšoval na 11. Ako každá nová myšlienka, aj tá naša štartovala ťažkopádne, hrboľato. V prvom roku bolo zapojených do tohto projektu 7 okresov. Dôkazom úspešnosti tohto projektu je, že v nasledujúcich rokoch sa do Akčného plánu postupne zapojilo ďalších 13 zaostalých okresov. Po odstránení počiatočných ťažkostí a po vymenovaní Richarda Rašiho do funkcie Podpredsedu vlády pre investície a informatizáciu v máji 2018 sa všetko rozbehlo a začalo hladko fungovať.

Po prijatí AP výbor schválil okolo 105 žiadostí v hodnote viac ako 6 mil. EUR, ktoré umožňujú vytvorenie takmer 200 priamych a 200 nepriamych pracovných miest. Aj týmto sme prispeli k tomu, že sa v našom okrese pôvodná miera nezamestnanosti 26,91 % /marec 2016/ znížila na 15,04 % /september 2019/.

Moji kolegovia Vám poskytnú ďalšie informácie o dôležitejších podrobnostiach na ďalších stranách, ale dovoľte mi, aby som Vám aj ja spomenul niektoré projekty, ktoré boli pre mňa mimoriadne výnimočné.

Stojí za zmienku SOŠTaP Rimavská Sobota. Spomínam si na reakciu riaditeľa školy, pána Kisantala - v počiатku, keď po mnohých neúspešných žiadostiach

vyсловil nedôveru voči ďalším možnostiam. Po podpísaní zmluvy s Úradom vlády som mohol tohto roku odovzdať kľúče k vysokokvalitnému poľnohospodárskemu stroju. Keď som videl jeho spokojný úsmev a žiaru v očiach, povedal som si, že to stálo za námahu. Peniaze z regionálneho príspevku využili na rekonštrukciu haly a nákup strojového vybavenia a na zabezpečenie činnosti regionálneho centra vzdelávania. Rád by som uviedol, že všetky stredné školy okresu dostali, alebo dostanú z Akčného plánu podporu pri realizácii svojich plánov.

Chcel by som pripomenúť aj rozšírenie materskej školy v Radnovciach. Zámerom predkladaného projektu bola realizácia prístavby budovy školy, a to v rozsahu 4 tried, kabinetu a sociálneho zázemia. Navrhované rozšírenie školy bolo uskutočnené výstavbou budovy v modulovom systéme. Rozšírením kapacitných priestorov došlo aj ku skvalitneniu výchovno-vzdelávacieho procesu. Tento rok bol odovzdaný do používania pavilón so štyrmi triedami.

Ďalším skvelým projektom je Kruháč coworking a start-up centrum, kde si mladí a začínajúci podnikatelia môžu pomocou vynikajúceho profesionálneho tímu osvojiť základy a všetky nevyhnutné informácie o podnikaní. Cieľom projektu je zvýšiť šancu najmä mladých ľudí na úspešné podnikania v domovskom regióne, motivovať ich k podnikaniu, samozamestnaniu a zamedziť ich odchodu z regiónu po ukončení štúdia. Účelom projektu je založenie a rozbeh Centra rozvoja podnikania v Rimavskej Sobote (CRP RS), ktoré bude slúžiť ako inkubátor pre začínajúcich, najmä mladých podnikateľov a inovatívnych projektov.

Keďže vo výbore sedia inovatívni ľudia, spolu sme skočili do neznáma. V našom okrese je veľa malých dedín, v ktorých je vybudovanie infraštruktúry takmer nemožnou úlohou pre starostov. V spolupráci so starostom obce Rakytník sme v prvom kole zabezpečili finančné prostriedky na vypracovanie potrebnej projektovej dokumentácie a potom na vybudovanie koreňovej čističky na čis-

tenie odpadových vôd. Je to jedinečné riešenie na čistenie odpadových vôd nielen v našom okrese, ale aj v širšom regióne. Príprave tejto žiadosti predchádzalo vypracovanie rozsiahlej odbornej analýzy podmienok správneho návrhu a aplikácie extenzívnych systémov čistenia odpadových vôd. Táto analýza preukázala, že koreňové ČOV sú vhodným riešením pre malé obce. Pre túto skupinu obcí je výstavba klasickej ČOV nereálna, finančne neudržateľná.

Úmyselne som nechal tému priemyselných parkov úplne na záver. Akčný plán vyčlenil 1,5 mil. EUR na vybudovanie, rozšírenie priemyselného parku a jeho infraštruktúry. Mesto Hnúšťa vyčerpalo celých 700 000 EUR, ktoré im boli prideľované na rozšírenie infraštruktúry priemyselného parku, do posledného centu. Veľmi ma zarmútilo, že mesto Rimavská Sobota s veľkou pravdepodobnosťou prišlo o 800 000 EUR, ktoré mu aj Vláda SR schválila na vybudovanie infraštruktúry nového priemyselného parku. Dôvodom bola nezhoda medzi vedením mesta a mestským zastupiteľstvom vo veci výberu lokality priemyselného parku. Ubezpečujem Vás, že táto suma ostane v našom okrese a budú z nej podporené menšie podnikateľské projekty z oblasti priemyslu a služieb.

Ešte dôležitejšie je to, že do zoznamu podporených sa dostali aj poľnohospodári z prvovýroby. Je ich 25 a oni nemajú prakticky žiadnu inú možnosť na získanie štátnej pomoci na rozvíjanie svojho hospodárstva.

Na záver by som sa chcel poďakovať všetkým členom Výboru, pracovníkom OÚ RS a CEROGEMA, ktorí nepoznajúc únavu pracovali podľa svojich najlepších schopností aj na úkor voľného času a urobili všetko pre to, aby bol tento program úspešný.

Verím, že nová vláda, zostavená po budúcoročných parlamentných voľbách bude pokračovať v tomto úspešnom projekte pre najmenej rozvinuté okresy.

Csaba Csízi
prednosta Okresného úradu
Rimavská Sobota

Odborné vzdelávanie reagujúce na potreby trhu práce

Zamestnávateľia kladú v dnešnej dobe dôraz v odbornom vzdelávaní a príprave nielen na teoretické vedomosti, ale aj na praktické zručnosti, skúsenosti a návyky. Z uvedeného dôvodu musí byť súčasťou vzdelávacích programov stredných odborných škôl aj praktické vyučovanie zamerané na získanie príslušných praktických zručností, skúseností a návykov. Praktické vyučovanie častokrát prebieha s použitím zastaralého vybavenia a nereflektuje tak na vývoj v jednotlivých odboroch. Cieľom Akčného plánu okresu Rimavská Sobota je aj lepšia pripravenosť absolventov pre potreby trhu práce, a preto podporuje stredné odborné školy v ich iniciatívach.

Vybuduje sa moderné pracovisko pre výcvik murárov

Stredná odborná škola obchodu a služieb (SOSOŠ) v Rimavskej Sobote je škola s dlhodobou tradíciou odborného školstva v meste a v regióne. Odbor murár a odbor stavebná výroba študuje okolo 100 žiakov. Tieto profesie sú vysoko žiadané na trhu práce a to nielen v západných regiónoch Slovenska alebo v zahraničí, ale aj priamo v regióne Rimavskej Soboty. Je to teda vhodná profesia nielen pre vzdelávanie žiakov, ale aj pre vzdelávanie dospelých v rámci rekvalifikácie.

Pre modernizáciu vyučovania v odboroch murár a stavebná výroba a pre rozšírenie ich možnej pôsobnosti v oblasti vzdelávania dospelých a ako tréningového centra sa škola rozhodla pre rekonštrukciu budovy a vytvorenie nového pracoviska odborného výcviku pre spomínané odbory. Po ukončení stavebných úprav sa pracovisko vybaví vhodným materiálno-technickým vybavením odborného pracoviska, vrátane

Vizualizácia nového centra odborného výcviku, ktorý svoje brány otvorí už v roku 2020

vybavenia triedy a odbornej učebne, šatne, WC, sprchy, školskej dielne, skladu pomôcok (vrátane dvoch sád lešenia) a skladu materiálu.

Nové centrum odborného výcviku bude slúžiť jednak žiakom odborov murár a stavebná výroba, ale zároveň aj ako tréningové centrum pre nezamestnaných s nízkou, alebo žiadnou kvalifikáciou, ktorí by mali nastúpiť do sociálnych podnikov zameraných na stavebné práce, hľadajúcich možnosti rekvalifikácie (v spolupráci s UPSVaR), alebo aj iných dospelých, ktorí sa chcú v tomto odbore vzdelávať.

Obchodná akadémia bude vzdelávať žiakov aj v spolupráci s obcami

Na základe dlhodobých štatistík si až 80% študentov Obchodnej akadémie – Kereskedelmi akadémia v Rimavskej Sobote ako miesto povinnej odbornej praxe vyberá organizácie územnej miestnej samosprávy, čo neskôr vedie k prvej reálnej pracovnej skúsenosti práve v týchto organizáciách. Samosprávy a aj samotná stredná škola vnímajú problém nedostatočnej pripravenosti pre potreby územnej miestnej samo-

správy, nakoľko tematické celky v rámci školského vzdelávacieho programu sa nevenujú osobitne tejto problematike.

Odpoveďou na reálnu potrebu a prejavenej záujem zo strany samospráv je nadviazanie úzkej spolupráce so Združením miest a obcí Gemera a Malohontu (ďalej ZMOGaM). Spoločná iniciatíva oboch organizácií vyústila do projektu, ktorého cieľom je rozšírenie kvalifikačných predpokladov absolventov pre oblasť samosprávy a prípravy žiakov pre úspešný štart do zamestnania.

Jedná sa konkrétne o úpravu školského vzdelávacieho programu v rámci povoleného rozsahu zaradením nových tematických celkov, ako „Ekonomika samosprávy, Administratíva samosprávy a Účtovníctvo obce, mesta, rozpočtových a príspevkových organizácií“ a zriadenie regionálneho centra vzdelávania. Podmienkou realizácie projektového zámeru a z toho vyplývajúcich aktivít je zriadenie učebne s vyhovujúcim materiálno-technickým vybavením a odborná príprava učiteľov odborných profesijných predmetov v teoretickej i praktickej rovine.

Regionálne centrum vzdelávania bude zároveň poskytovať poradenstvo aj pre širšiu verejnosť – nových aj súčasných pracovníkov v organizáciách regionálne miestnej samosprávy.

Zriadili sa nové odborné učebne v Gymnáziu Ivana Kraska

SOŠTaP v Rimavskej Sobote získala modernú techniku pre vzdelávanie agromechatronikov

Nadviazali sme tak na úspešnú realizáciu projektov 3 stredných škôl okresu (Stredná odborná škola technická a potravinárska, Stredná odborná škola v Hnúšti a Gymnázium Ivana Kraska – Ivan Krasko Gymnázium) a rozšírili adaptáciu programov stredných škôl na potreby trhu práce.

Podnikatelia vytvárajú nové pracovné miesta **pomocou investícií** z regionálneho príspevku

Nové rozrábkarene mäsa budú spracovávať kvalitné mäso z nášho regiónu (ilustračné foto)

V rokoch 2018-2019 Okresný úrad Rimavská Sobota zverejnil tri výzvy, do ktorých sa mohli zapojiť aj podnikatelia. Podporené boli také projekty, ktoré z dlhodobého hľadiska zabezpečia rozvoj podnikov a vytvorenie nových pracovných miest v našom okrese. Projekty podané do prvých dvoch výziev sú už v realizácii, žiadatelia z tretej výzvy začnú svoje projekty uskutočňovať v roku 2020. Pomocou regionálneho príspevku

bolo podporených skoro sedemdesiat podnikateľských projektov s celkovou sumou vyše 2,8 miliónov eur. Z týchto projektov sa vytvorí viac ako 120 nových pracovných miest v našom okrese.

Okres Rimavská Sobota je už dlhé roky na začiatku rebríčku s najvyššou mierou nezamestnaných, preto je jedným z hlavných cieľov akčného plánu okresu zníženie nezamestnanosti a vytvorenie

nových pracovných miest. Podprogram akčného plánu s názvom „Podpora regionálnej a lokálnej ekonomiky“ podporuje miestnych podnikateľov, aby pomocou regionálneho príspevku vytvorili podmienky na rozvoj a zvýšenie počtu zamestnancov. Jedná sa o také investície, ktoré naštartujú rozvoj ekonomických aktivít podnikateľského sektora a efektívne a udržateľne zhodnocujú lokálnu dostupnú pracovnú silu.

Investície do modernizácie a inovácií

Viacerí žiadatelia svojimi zámermi nadväzovali na zvýšenie poľnohospodársku produkciu regiónu. V Rimavskej Seči a vo Vlkyňi sa postaví rozrábkareň mäsa, kde sa bude spracovávať kvalitné mäso od miestnych dodávateľov. Novovzniknuté podniky sa snažia uspokojiť dopyt po kvalitných a tradičných Slovenských výrobkoch. Iní zase investujú do nových, inovatívnych technológií, vďaka ktorým sa vytvorí možnosť dlhodobého rozvoja podnikania. Buď sa jedná o veľkoplošnú tlačiareň, lesnícku techniku, žeriav, výbavu predajne stavebných materiálov alebo na Slovensku vôbec prvý a unikátny stroj do autoservisu na vyvažovanie kolies typu „cestný test“. Všetky obstarané zariadenia prispievajú k ekonomickému rastu a vyššej zamestnanosti v regióne.

S pomocou akčného plánu sa v Rimavskej Sobote postaví nové logistické centrum (ilustračné foto)

Rekonštrukcia priemyselných budov

V našom okrese je potrebné investovať do priemyselných objektov, nakoľko dopyt na takéto nehnuteľnosti je vysoký, ale na strane ponuky je ešte stále veľa zastaralých, alebo zdevastovaných objektov, ktoré nevyhovujú potrebám súčasnej doby. Preto podporu získali aj zámery, ktoré počítali s obnovou priemyselných objektov, výstavbou výrobných hál a rozšírením predajných plôch, dielní alebo skladov. Zvýšením výrobných a skladovacích kapacít miestnych firiem sa zlepši ich konkurencieschopnosť na miestnom a zahraničnom trhu.

Služby na vyššej úrovni

Hovorí sa, že úroveň rozvoja regiónu sa odzrkadlí na úrovni služieb. Nie je to inak ani v okolí Rimavskej Soboty, kde je rastúci dopyt po kvalitných stravovacích a ubytovacích službách. Aj pomocou regionálneho príspevku sa obnoví Penzión Kaštieľ v Rimavskej Sobote a Penzión na Ráztočnom v Klenovci a otvorí sa nová slow food reštaurácia v centre okresného mesta. Z regionálneho príspevku sa skvalitnia reštauračné služby aj v Chanave v Kaviarni u bociana, alebo v Bátke.

Polnohospodári dostali príležitosť na modernizáciu svojho strojového parku

Podpora boli aj poľnohospodári

Do tretej výzvy sa poľnohospodári mali možnosť zapojiť za zvýhodnených podmienok. Keďže pre poľnohospodársku prvovýrobu je strop štátnej pomoci 20 000 eur za tri za sebou nasledujúce roky (pre ostatné odvetvia je strop 200 000 eur), poskytovateľ regionálneho príspevku im odpustil povinnosť vytvorenia pracovného miesta. Aj z toho

dôvodu bol záujem zo strany poľnohospodárov nadmerne vysoký. Stále sa našli uchádzači v poľnohospodárskej prvovýrobe, ktorým sa podarí vytvoriť 14 nových pracovných miest. Z dotácie sa majú nakúpiť nové, moderné a úsporné poľnohospodárske stroje, alebo sa majú vytvoriť lepšie podmienky pre chov zvierat a včelárstvo. Úspešní žiadatelia začnú s realizáciou projektov v roku 2020.

Lokálne potraviny z pohodlia domova

Pečivo, sezónna zelenina, med, mliekarenské či mäsové výrobky a mnoho ďalšieho priamo z regiónu doručené priamo pred prah Vašich dverí. Benefit projektu na podporu lokálnej ekonomiky, ktorý môže pocítiť každý jeden z nás.

„Debničkovanie“ (dodávanie výrobkov od výrobcov v pravidelných intervaloch priamo zákazníkovi) je spôsob osvedčený vo viacerých mestách na Slovensku a v zahraničí. Prostredníctvom jednoduchého a pohodlného nákupu cez e-shop **gemerskadebnicka.sk** z obývačky či kuchyne sa čerstvé produkty miestnych farmárov, výrobcov a remeselníkov dostanú formou balíčkov – debničiek priamo k Vám. Pochutnať si môžete na produktoch, ktoré získali označenie Regionálny produkt Gemer – Malohont ale aj na produktoch s dlhoročnou tradíciou výroby v regióne.

Projekt podporený z regionálneho príspevku sa zameriava na zmapovanie miestnych producentov, ich prepojenie a pomáha im dostať sa do povedomia širšiemu okoliu a zvýšiť tak dopyt po ich produktoch. O celý proces bedničkovania sa starajú 3 pracovníci, ktorí sa mohli zamestnať práve vďaka tomuto projektu. Táto aktivita Akčného plánu chce aj týmto spôsobom motivovať miestnych výrobcov, aby svoje produkty rozširovali, aby ich firmy rástli a tvorili nové pracovné miesta.

Ľahšie dostupné verejné služby

Prvá spoločná úradovňa bola zriadená v obci Jesenské

Spolupráca obcí nie je žiadnou novinkou. Obce spolupracujú na základe formálnych i neformálnych dohôd na niekoľkých úrovniach a oporu pre túto spoluprácu je možné nájsť aj v Konceptii modernizácie územnej samosprávy v SR. Združenie miest a obcí Gemera a Malohontu prišlo v rámci akčného plánu s novou koncepciou na užšiu spoluprácu obcí pri poskytovaní služieb občanov. Cieľom je, aby boli služby na vidieku dostupnejšie a najmä profesionálnejšie.

Koncepcia modernizácie navrhuje zriadiť sústavu spoločných obecných úradovní zákonom, čo dlhodobo uľahčí obciam, najmä tým menším, vykonávať štátom zverené kompetencie kvalitnejšie, efektívnejšie a postupne aj v elektronickej forme. Ide o zmenu spôsobu zabezpečovania preneseného výkonu štátnej správy prostredníctvom siete stabilných administratívnych pracovísk so zákonom vymedzenou územnou pôsobnosťou. Dnes fungujú spoločné úradovne na dobrovoľnej báze a tieto pracoviská umožňujú priblížiť širší rozsah verejných služieb k občanovi, čím sa stávajú pre občanov ľahšie dostupné. V praxi to znamená, že napr. za vydaním

stavebného povolenia občan nemusí vycestovať do okresného mesta vzdialeného 30-40 km, ale navštívi spoločnú úradovňu vzdialenú 15-20 km v obci, ktorá zastrešuje danú spádovú oblasť.

Dnes fungujú spoločné úradovne na dobrovoľnej báze a tieto pracoviská umožňujú priblížiť širší rozsah verejných služieb k občanovi, čím sa stávajú pre občanov ľahšie dostupné.

Jednou z priorít Akčného plánu okresu Rimavská Sobota je podpora budovania jednotných spoločných úradovní na území okresu s centrami v mestách Hnúšťa a Rimavská Sobota a obci Jesenské. Zároveň je cieľom skvalitniť a zefektívniť poskytovanie služieb preneseného výkonu štátnej správy ako aj miestnej samosprávy zavedením systémov, procesov a štandardov riadenia kvality a s orientáciou aj na prepojenie úradov v oblasti regionálneho rozvoja a v neposlednom rade s cieľom integrácie všetkých systémov elektronických služieb verejnej správy.

Pilotný projekt odštartoval v roku 2019 v obci Jesenské, ktorá funguje so službami pre 28 obcí od roku 2003 na troch úsekoch, a to: spoločný stavebný úrad, spoločný školský úrad a Infocentrum (od r. 2007). V mestách Rimavská Sobota a Hnúšťa bol za týmto účelom v roku 2003 zriadený len úsek spoločného stavebného úradu a v roku 2020 nadviažu na projekt obce Jesenské a rozšíria svoju pôsobnosť o ďalšie služby na základe zmapovania potrieb a prejavenej záujmu obcí z regiónu.

Projekty všetkých 3 spoločných úradovní majú nasledovné črty:

- Rekonštrukcia a vybavenie priestorov centier pre rozšírenie poskytovaných služieb spoločným úradom.
- Skvalitnenie riadiacich procesov a štandardov kvality pri výkone kompetencií miestnej samosprávy a preneseného výkonu štátnej správy.
- Podpora a harmonizácia riadiacich procesov s elektronickými službami pre klientov (občanov, podnikateľov a pod.) s cieľom praktického využívania e-governmentu v podmienkach miestnej samosprávy, s prepojením na všetky elektronické systémy verejnej správy na miestnej úrovni.

Koreňová čistiareň v Rakytneku prinesie ekologické a úsporné riešenie na čistenie odpadových vôd

Po úspešnom ukončení územného konania v súčasnosti prebieha proces vydania stavebného povolenia pre koreňovú čistiareň odpadových vôd (KČOV) v obci Rakytne. Pilotný projekt má priniesť nové skúsenosti s realizáciou podobných projektov a hlavne ekologické a finančne udržateľné riešenie pre malé obce na čistenie vody.

Na vypracovanie projektovej dokumentácie a na náklady výstavby koreňovej čistiarene obec získala financie z Akčného plánu okresu Rimavská Sobota. Aby sa výdavky vynaložili hospodárne a pri výstavbe sa využila lokálna pracovná sila, obec založila sociálny podnik, kde plánujú zamestnať 6 ľudí pri výstavbe KČOV. Po výstavbe čistiarene sa obecný podnik bude zaoberať realizáciou drobných stavebných prác v obci a širšom regióne.

„So zemnými a výkopovými prácami by sme už chceli začať, ale ešte čakáme na právoplatné stavebné rozhodnutie. Nakoľko ide o pilotný projekt, úrady potrebujú viac času na posúdenie situácie a vydanie potrebných stanovísk a povolení. Veľa ďalších obcí z regiónu čaká na naše skúsenosti s výstavbou a prevádzkou koreňovej čistiarene, oni to už s vybavením povolení na úradoch budú mať jednoduchšie.“ – ozrejmil situáciu starosta obce, Ján Rencsok.

Odborné práce, ako lepenie vodozádržných fólií, montáž rozvodov, alebo prečerpávacej jednotky, bude realizovať certifikovaná firma, ktorá bude vybratá verejným obstarávaním.

KČOV bude spracovávať a filtrovať odpadové vody privádzané kanalizačným

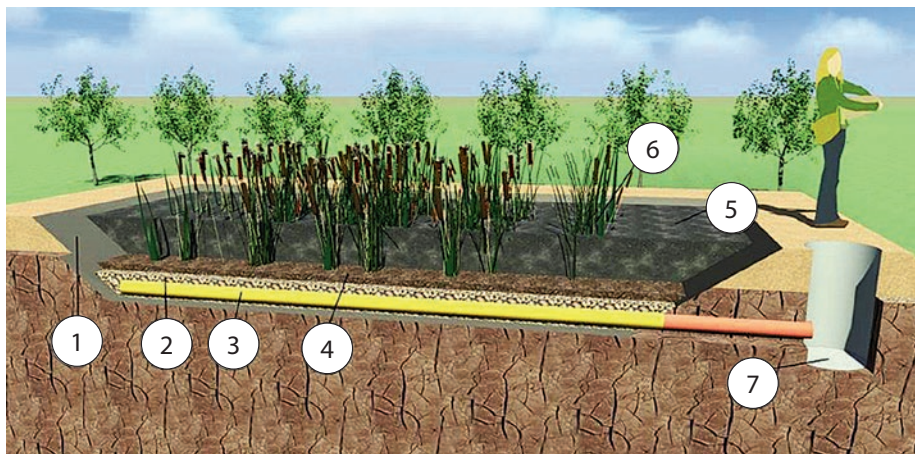

Schéma trstinového kalového poľa KČOV (Vysvetlivky: 1 – izolačná fólia, 2 – drenážna vrstva, 3 – odvodňovacie potrubie, 4 – pieskový substrát, 5 – odvodňovaný kal, 6 – mokračové rastliny, 7 – zberná šachta na vodu (na čerpanie alebo kontrolu, odtok do čistiarene). Autor: Michal Kriška Dunajský

potrubím od domácností, z budovy miestnej predajne, kultúrneho domu a sídla obecného úradu. Taktiež ju bude možné využiť aj na spracovanie odpadových vôd jednorázovo, napr. vypúšťaním z fekálnych vozov, z bytových objektov ťažko prístupných pre napojenie na verejný kanalizačný systém.

Lokalita, kde KČOV bude vybudovaná, sa nachádza na území Natura 2000 a je významným hniezdiskom pre viacero druhov vtákov. Aj z toho dôvodu sa obec rozhodla pre ekologické riešenie, ako je KČOV. Samotná čistiareň je vlastne jedno plytké jazero, ktorého dno je izolované od podlažia. V nej sú osadené mokračové rastliny, ktoré zabezpečujú filtráciu vody. V Rakytne plánujú okolo čistiarene vysadiť aj okrasné rastliny a takú zeleň, v ktorej vtáci môžu hniezdiť. Obec plánuje vybudovať aj náučný chodník, cez ktorý bude KČOV a okolie sprístupnené pre návštevníkov. V obci očakávajú, že záujem o technológiu bude veľký, keďže je to ekologické a úsporné riešenie pre malé dediny ale

aj domácnosti. Výhodou technológie je aj fakt, že koreňová čistiareň vďaka úplne prirodzenému, pomalému procesu rozkladu organických látok vôbec nepáchne.

Prevádzku KČOV bude zabezpečovať odborne spôsobilý zamestnanec obecného podniku, ktorý bude dohliadať na dodržanie harmonogramu napustenia a vypustenia, vykonávať pravidelnú kontrolu zariadení, pravidelný odber vzoriek a poskytne aj informácie návštevníkom.

Ukončenie výstavby čistiarene sa plánuje do konca roku 2020.

Návrh umiestnenia pilotnej KČOV v obci Rakytne

Čo je koreňová čistiareň?

Koreňové čistiarene odpadových vôd sú prírodnou alternatívou čistenia odpadových vôd domácností. Ide v podstate o plytké jazierko, ktorého dno je izolované od podlažia. Na dne je umiestnené zberné potrubie, ktoré zabezpečuje odtok vody. Vnútorň priestor nad hydroizoláciou tvorí niekoľko vrstiev filtračného materiálu (piesok, štrk). Povrch je osadený mokračovými rastlinami a na povrchu je umiestnené rozdeľovacie potrubie, ktoré zabezpečuje prúdenie vody. Ich výhodou sú okrem ekologickosti aj výrazne nižšie náklady na prevádzku, a teda aj nižšie poplatky pre obyvateľov.

Cestovný ruch - bude z Gemera malé Toskánsko?

Cestovný ruch v okrese Rimavská Sobota je podľa mnohých ešte vždy „spiacou Šípkovou Ruženkou“. Našťastie sa už nájde viacero organizácií aj podnikateľov, ktorí sa snažia o vytvorenie vhodných podmienok na prilákanie návštevníkov do nášho krásneho regiónu. Budujú sa penzióny, reštaurácie, kúpaliská, pripravujú sa rôzne programy a podujatia, už sa objavujú aj prípady profesionálneho marketingu.

Akčný plán si dal za úlohu v rámci svojich možností napomáhať aj tejto oblasti. Aby sa aj oblasť cestovného ruchu mohla

rozvíjať rýchlejšie, aby ku nám prichádzali návštevníci, míňali tu peniaze a v konečnom dôsledku prispeli k tvorbe ďalších pracovných miest.

V rámci podpory poskytnutej pre podnikateľov sa regionálny príspevok použije na výstavbu, či dovybavenie viacerých ubytovacích a stravovacích zariadení v okrese (viď. článok o podpore podnikania). Okrem toho boli podporené aj projekty smerujúce k vyššej atraktivite nášho regiónu. Aby aj Gemer mohol byť „malým Toskánskom“.

Záchrana depa tisovskej „Zubačky“

Ozubnicová železnica, tzv. „Zubačka“ je jednou z najzaujímavejších technických pamiatok nášho regiónu. Projektovali ju ešte za čias rakúsko-uhorskej monarchie, mala uľahčiť spojenie medzi železničárňami v Tisovci, Podbrezovej a Hronci. Pri plánovaní sa inžinieri museli vysporiadať s najvýznamnejšou terénnou prekážkou na jej trase, a tou bol masív Sloven-

ského Rudohoria. Riešením boli dva úseky s celkovou dĺžkou 5,8 km, kde bola položená dvojramelová ozubnica, okrem toho boli postavené dva veľké viadukty a viacero ďalších umeleckých stavieb, najmä kratších mostov a oporných múrov.

Vďaka tisovskému občianskemu združeniu Zubačka s podporou mesta Tisovec sa tradícia Zubačky udržiava dodnes. Ešte aj po 120 rokoch premáva na tejto trase niekoľkokrát ročne historická súprava ťahaná ozubnicovým parným rušňom.

K zubačke však okrem techniky patria aj rôzne historické objekty, ktoré tiež dotvárajú národnú kultúrnu pamiatku. Takýto objekt je aj „Sklad železničný II“ v Tisovci. Budova má momentálne zničenú strešnú konštrukciu a poškodený strop. Občianske združenie Zubačka získala zdroje z regionálneho príspevku na rekonštrukciu strechy a tým aj na záchranu tohto cenného objektu. Konečným cieľom združenia je po kompletnej rekonštrukcii budovy zriadenie rozšírenej stálej expozície a ďalšie obohatenie zážitkov pre návštevníkov tejto cennej technickej pamiatky.

Projekt rekonštrukcie rekreačného strediska Drieňok

Rekreačné stredisko Drieňok ležiace na brehu vodnej nádrže Teplý Vrch patrí medzi známe oddychové miesta. Objekt bol pôvodne riadený štátom ako vzdelávacie centrum, momentálne ho prevádzkuje obec Teplý Vrch cez svoju obecnú firmu. Ročne sem prichádza za oddychom a rekreáciou niekoľko tisíc hostí.

Budovy strediska sú už však pomerne zastarané, nevyhovujú moderným požiadavkám a sú energeticky náročné. Zo zdrojov akčného plánu sa podporil prvý krok, ktorý je potrebný

vykonať k tomu, aby sa mohli získať ďalšie peniaze na rekonštrukciu objektu: spracovanie projektovej dokumentácie. Z regionálneho príspevku si tak obec môže zabezpečiť rozsiahlu dokumentáciu, ktorá pokryje komplexnú rekonštrukciu a modernizáciu rekreačného strediska Drieňok, vrátane revitalizácie wellness bloku a nového menšieho objektu hygieny pri vonkajšom kúpalisku. S hotovou dokumentáciou sa bude môcť obec následne uchádzať o ďalšie projekty, ktoré by jej umožnili postupnú rekonštrukciu tejto obľúbenej atrakcie.

Informačná publikácia o realizácii Akčného plánu okresu Rimavská Sobota. Publikácia bola vydaná vďaka finančnej podpore Úradu podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu, v súvislosti s realizáciou aktivít podľa schváleného Akčného plánu rozvoja okresu Rimavská Sobota.

Vydavateľ: nezisková organizácia CEROGEMA, K. Mikszátha 6, Rimavská Sobota

Kontakt: info@cerogema.sk; **Zodpovedný redaktor:** Andrej Boros

Text neprešiel jazykovou korektúrou. **Náklad:** 20 000 kusov. **Periodicita:** občasník

Distribúované bezplatne na území okresu Rimavská Sobota. December 2019.

ÚRAD PODPREDESEDU VLÁDY SR
PRE INVESTÍCIE
A INFORMATIZÁCIU